

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/172/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7222201559
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2025:7222201559.3

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viktórie Midovej a sudkýň JUDr. Andrey Galdunovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobcu: A. B. A., narodený XX.X.XXXX, bytom v C., C. X, zastúpený KAIFER advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Fibichova 11, proti žalovanej: A. D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom v C., F. X, zastúpená Mgr. PhDr. Zuzana Tománková Miková, PhD., MPH, advokátka, so sídlom v Bratislave, Štúrova 3, o ochranu osobnosti, o odvolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Mestského súdu Košice sp. zn. K2-45C/8/2022 zo dňa 9. júla 2024

rozhodol:

Zrušuje rozsudok Mestského súdu Košice č. k. K2-45C/8/2022-645 zo dňa 9. júla 2024, okrem výroku I. a II. a v zrušenom rozsahu vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Odmieta odvolanie žalovanej proti výrokom I. a II., ktorým boli jej návrhy na prerušenie konania zamietnuté.

Odmieta odvolanie žalobcu proti vyhovujúcemu výroku III.

odôvodnenie:

1. Mestský súd Košice (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) zhora označeným rozsudkom výrokom I. návrh žalovanej na prerušenie konania, doručený súdu dňa 15.12.2023 zamietol. Výrokom II. návrh žalovanej na prerušenie konania, doručený súdu dňa 22.3.2024 zamietol. Výrokom III. zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi titulom náhrady nemajetkovej ujmy 3.000 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom IV. žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Výrokom V. žalobcovi proti žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu z prisúdenej sumy nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 €. Výrokom VI. žalovanej proti žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu v časti, v ktorej sa žalobca domáhal upustenia od neoprávnených zásahov a v časti, v ktorej sa žalobca domáhal ospravedlnenia.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanej upustiť od difamačných zásahov do jeho osobnostných práv, schopných spôsobiť mu ujmu zverejňovaním alebo rozširovaním tvrdení o jeho osobe v súvislosti s výkonom jeho povolania ako lekára G. D. E. H. I. C., prostredníctvom verejne dostupných internetových sociálnych sietí alebo akýchkoľvek iných masovokomunikačných prostriedkov, vyjadrených žalovanou ústne alebo písomne alebo formou obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov (výrok I. žaloby). Domáhal sa ďalej uloženia povinnosti žalovanej do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku uverejniť na vlastné náklady v periodickej tlači denníka SME v časti platenej inzercie čitateľne a viditeľne ospravedlnenie v znení: „V rozhlasovej relácii s názvom „Dopoludnie na Infovojne s J.“, odvysielanej rádiom Infovojna dňa 25.1.2022, uviedla A. D. E. nepravdivé a difamujúce tvrdenia, ktoré vážnym spôsobom zasiahli ľudskú dôstojnosť a občiansku česť A. B. A., a tým značne znížili jeho vážnosť a dobrú povesť. Vyjadrenia A. D. E., týkajúce sa tvrdenia, že A. B. A.:

- má z toho evidentne profitovať, že pacientov tlačí na pľúcnu ventiláciu,

- zatláča oči neočkovaným pacientom s ochorením Covid-19 a posiela ich na druhý svet,
- má pacientom vypínať kyslík,
sú nepravdivé, za čo sa A. D. E. A. B. A. ospravedlňuje.“ (výrok II. žaloby). Domáhal sa ďalej uloženia povinnosti žalovanej do 3 dní od právoplatnosti rozsudku uverejniť na vlastné náklady na webovom sídle denníka Korzár <https://korzar.sme.sk/> a na webovom sídle denníka Plus 1 deň <https://www1.pluska.sk/> v časti aktuality čitateľne a viditeľne ospravedlnenie v znení, ako je uvedené vo výroku II. žaloby. Domáhal sa tiež uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch 50.000 € do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok IV. žaloby) a náhrady trov konania v plnom rozsahu (výrok V. žaloby).

3. Súd prvej inštancie neuviedol, aký skutkový stav zistil, keďže v rozsudku iba opísal obsah žaloby, jednotlivých vyjadrení a návrhov sporových strán, obsah ním vydaných procesných rozhodnutí, obsah jednotlivých pojednávaní a prednesov sporových strán na týchto pojednávaniach a označil listinné dôkazy predložené stranami sporu a následne pristúpil k právnomu posúdeniu veci. Z obsahu odôvodnenia je však zrejmé, že v konaní nebolo sporným, že žalovaná v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti jej otcovi, ktorý bol hospitalizovaný v G. D. E. H. I. C. s ochorením Covid-19 a dňa X.XX.XXXX K., na adresu žalobcu a jeho činnosti uviedla v rozhlasovej relácii, odvysielanej tzv. dezinfowebovým rádiom Infovojna v relácii „Dopoludnie na Infovojne s J.“ dňa 25.1.2022 (ďalej len rozhlasová relácia) nasledujúce skutkové tvrdenia:

01:08:40 – „prvý deň pán primár A., ktorý má z toho evidentne, evidentne profit, že pacientov tlačí na pľúcnu ventiláciu a u otca to bolo tobôž, pretože on mal názory, aké mal a pán primár sa vyjadroval voči takýmto ľuďom exaktne, že ich treba poslať na druhý svet, tak prvý deň prišiel za ním osobne pán primár A., a to je iná budova mimochodom, neviem, za ktorým pacientom by takto prišiel, no indikoval na pľúcnu ventiláciu“,

01:21:15 – „nie z jedných úst som počula, že pán primár A. vypína pacientom kyslík“,

01:39:30 – „to sú presne slová pána primára A., zatlačiť oči neočkovaným, doslova povedal a ich poslať na druhý svet, čiže keď toto povie jeden primár, tak to jednoducho aj spraktizuje, v praxi na áre“. Vykonaným dokazovaním tiež vzal súd za preukázané reakcie moderátora v tejto rozhlasovej relácii, šírenie týchto skutkových tvrdení aj prostredníctvom iných masovokomunikačných prostriedkov, najmä aj prostredníctvom internetu a reakcie na tieto skutkové tvrdenia žalovanej v týchto ďalších článkoch, ako aj reakcie na tieto výroky, realizované telefonátmi na pracovisko žalobcu. Za preukázané vzal aj začatie trestného stíhania proti žalovanej pre trestný čin ohovárania, ktoré bolo v čase rozhodovania súdu v štádiu súdneho konania na základe obžaloby podanej na žalovanú a zastavenie trestného stíhania pre prečin usmrtienia, ktoré sa začalo na podnet žalovanej. Vykonaným dokazovaním tiež bolo preukázané, že žalovaná svoje výroky po rozhlasovej relácii neopakovala, ani nemala žiaden vplyv na ich šírenie ďalšími masovokomunikačnými prostriedkami. Nesporným tiež bolo, že žalovaná sa žalobcovi neospravedlnila za svoje výroky.

4. Právne súd posudzoval vec podľa článku 19 a 26 Ústavy Slovenskej republiky, článku 10 a 17 ústavného zákona 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd a podľa ustanovenia § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ).

5. Návrhy žalovanej zo dňa 15.12.2023 a 22.3.2024 na prerušenie konania do skončenia trestného konania vo veci prečinu ohovárania súd zamietol v zmysle § 162 ods. 1 a § 164 CSP s odôvodnením, že v zmysle právneho názoru Ústavného súdu SR vo veci sp. zn. III. ÚS 591/2023 zo dňa 9.11.2023 okresný súd má v spore ďalej pokračovať a nečakať na výsledky prípravných trestných konaní, nerieši s konečnou platnosťou žiadnu otázku, ktorá je rozhodná pre posúdenie žaloby podanej proti sťažovateľke. Všeobecným súdom v ďalšom priebehu sporu nič nebráni, aby vykonali dokazovanie a rozhodli, pritom môžu využiť aj čiastkové výsledky dokazovania v prípravnom trestnom konaní. Súd teda vychádzal z tohto názoru, že rozhoduje v spore, kde sa rieši otázka možného zásahu do osobnostných práv žalobcu, a toto rozhodnutie nie je závislé na rozhodnutí v trestnom konaní vedenom proti žalovanej pre trestný čin ohovárania, resp. ani v trestnom konaní, ktoré bolo vedené pre podozrenie z prečinu usmrtienia.

6. Súd kvalifikoval vyjadrenia žalovanej ako skutkové tvrdenia, nakoľko žalovaná nimi popisovala konkrétne okolnosti poskytovania zdravotnej starostlivosti žalobcom jej nebohému otcovi, s uvedením konkrétnych úkonov a konkrétnych výrokov, ktoré mali pochádzať od žalobcu, a teda nie je možné vyvodiť, že by žalovaná vyjadrovala svoj subjektívny postoj (hodnotiaci úsudok). Bolo teda na žalovanej

preukázať pravdivosť týchto tvrdení, a pokiaľ by aj súd kategorizoval jej tvrdenia ako hodnotiace úsudky, tieto by tiež museli vychádzať z dostatočného skutkového základu. Vzhľadom na neunesenie dôkazného bremena žalovanou o pravdivosť týchto skutkových tvrdení, resp. o faktickom základe prípadných hodnotiacich úsudkov a berúc do úvahy výsledky vykonaného testu proporcionality súd dospel k záveru, že vyjadrenia žalovanej v rozhlasovej relácii boli spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu. Tvrdenia žalovanej boli v kontexte celého rozhovoru jednoznačne spôsobilé vyvolať dojem, že žalobca ako lekár pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti osobám s ochorením Covid-19 sa podieľa na najťažšom zločine proti životu a zdraviu, a to vražde, resp. na pokuse o vraždu, pričom tieto tvrdenia žalovaná poskytla tak, že sama vykonáva činnosť lekárky, čo len zvýšilo váhu jej tvrdení. Nemalý vplyv na reakciu verejnosti malo aj to, že rozhovor bol odvysielaný v čase, keď spoločnosť bola najviac zasiahnutá týmto ochorením a rezonovala v nej nespokojnosť s opatreniami proti zamedzeniu šírenia ochorenia Covid-19, ako aj s liečebnými postupmi zdravotníckych zariadení a s očkovaním.

7. Súd uzavrel, že žalovaná sa síce vyjadrovala k téme verejného záujmu, keďže poskytovanie zdravotnej starostlivosti do tejto kategórie patrí, no reakcie, či zo strany moderátorov rozhlasovej relácie alebo zo strany verejnosti jednoznačne nasvedčujú tomu, že spôsob a forma, akým žalovaná poskytla rozhovor, viedli k vytvoreniu presvedčenia o tom, že žalobca konal voči osobám s ochorením Covid-19 spôsobom priečiacim sa zákonu, čo v konaní preukázané nebolo. Zdôraznil, že zverejnením informácie o trestnej činnosti osoby, ktorá však v čase zverejnenia tejto informácie nebola preukázaná právoplatným rozhodnutím súdu, dochádza k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv tejto osoby (Najvyšší súd SR sp. zn. 5 Cdo/42/2009 zo dňa 3.2.2010). Súd teda dospel k záveru, že právo na slobodu prejavu musí ustúpiť právu na ochranu cti, dôstojnosti a dobrej povesti.

8. Súd žalobu v časti uloženia povinnosti žalovanej upustiť od difamačných zásahov do osobnostných práv žalobcu zamietol s odôvodnením, že išlo iba o jedno vyjadrenie žalovanej v rozhlasovej relácii, a teda nešlo o opakovaný zásah a tento zásah už netrval a neexistovala hrozba jeho opakovania. Zároveň žalobcom požadovanú povinnosť považoval za veľmi všeobecne koncipovanú.

9. Žalobu v časti uloženia povinnosti žalovanej ospravedlniť sa v denníku SME a na webových sídlach denníka Korzár a Plus 1 deň súd zamietol s odôvodnením, že poskytnutie takejto ochrany žalobcovi by nebolo efektívne vzhľadom na dlhé obdobie, ktoré uplynulo od odvysielania rozhlasovej relácie (25.1.2022) a takéto ospravedlnenie by mohlo byť kontraproduktívne vzhľadom aj na to, že najzávažnejšie dopady pandémie ochorenia Covid-19 už odzneli. Zároveň konštatoval, že žalobca necitoval v ospravedlnení doslovne tvrdenia žalovanej, ale ich parafrázoval, pričom parafrázované výroky (dva z troch) nezodpovedajú výrokom, ktoré odzneli v rozhlasovej relácii dňa 25.1.2022.

10. Vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd uviedol, že žalobca o miere negatívnych následkov nepredložil súdu žiaden dôkaz a ani nenavrhoval vykonanie žiadneho dôkazu. Konštatoval, že na priznanie nemajetkovej ujmy síce nebude nevyhnutne potrebné vykonať rozsiahle dokazovanie za účelom preukázania reálnych negatívnych následkov na súkromie, česť, dôstojnosť, či dobrú povesť osoby dožadujúcej sa tejto formy ochrany, na druhej strane to však bude mať nevyhnutne dôsledky na posúdenie výšky takto priznanej náhrady. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd preto bral zreteľ na tú skutočnosť, že žalovaná svojimi tvrdeniami navodila dojem, že žalobca bol priamo zodpovedný za smrť jej otca, resp. že žalobca pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti získava profit v prípade indikácie na pľúcnu ventiláciu a že iným negatívnym spôsobom pristupuje pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti k neočkovaným pacientom. Dopad týchto tvrdení žalovanej na osobu žalobcu potvrdzujú komentáre samotných moderátorov a širokej verejnosti, ktoré pôsobia o to vážnejšie, že žalobca dlhodobo pracuje ako lekár a že samotné tvrdenia pochádzajú od žalovanej, tiež lekárky. Reakcia verejnosti bola o to intenzívnejšia, že k jej odvysielaniu došlo v období pandémie ochorenia Covid-19, ktoré bolo jednoznačne poznačené rozdelenou spoločnosťou. Prihliadol zároveň na tú skutočnosť, že sa jednalo o jedno vystúpenie žalovanej, ktorá v iných médiách už nevystúpila a jej vystúpenie odvysielalo rádio, ktoré malo špecifickú základňu poslucháčov. Nakoľko žalobca neprodukoval ďalšie dôkazy na preukázanie negatívneho dopadu na jeho osobnostné práva, súd považoval za primeranú výšku náhrady v sume 3.000 €, a to aj vzhľadom na priznanú výšku nemajetkovej ujmy v zásadnejších prípadoch zásahu do práva na súkromný a rodinný život, poškodenie zdravia a stratu blízkeho s odkazom na rozsudok Okresného súdu Trnava sp.zn. 61C/2/2022 zo dňa 24.4.2023 a Okresného súdu Prešov sp.zn. 19C/12/2017 zo dňa 27.9.2018. V prevyšujúcej časti žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy zamietol.

11. O náhrade trov konania súd osobitne rozhodoval vo vzťahu k jednotlivým (čiastkovým) nárokom, uplatneným žalobcom titulom ochrany osobnosti, pričom dospel k záveru, že v časti negatívnej a reštitučnej žaloby bol žalobca neúspešný, preto v tejto časti má nárok na náhradu trov konania žalovaná a v časti náhrady nemajetkovej ujmy bol úspešný, a preto mu priznal nárok na náhradu trov konania zo súdom priznanej sumy 3.000 €.

12. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podali odvolanie žalobca i žalovaná.

13. Žalobca podal odvolanie proti vyhovujúcemu výroku III., zamietavému výroku IV. a proti výrokom o trovách konania V. a VI. z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP a navrhol rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vytýkal súdu, že z vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec aj nesprávne právne posúdil, pričom zároveň je jeho rozhodnutie aj nepreskúmateľné. Vzhľadom na záver súdu, že tvrdenia žalovanej v rozhlasovej relácii boli spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu, považuje za prekvapivé zamietnutie žaloby v časti uloženia povinnosti žalovanej ospravedlniť sa žalobcovi za jej výroky, ako aj v časti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá bola priznaná na úrovni jej minimálnej výšky.

13.1. Vo vzťahu k reštitučnej žalobe (uloženie povinnosti žalovanej ospravedlniť sa - výroky II. a III. žaloby) uviedol, že súd v tejto časti žalobu zamietol s poukazom na miesto uverejnenia potencionálneho ospravedlnenia prostredníctvom tretích subjektov odlišných od subjektu, v ktorého rozhlasovej relácii výroky žalovanej odzneli, s poukazom na formuláciu ospravedlnenia zo strany žalobcu v petite žaloby, ako aj s poukazom na dĺžku obdobia, ktoré uplynulo od zásahu do práva na ochranu osobnosti až do momentu zverejnenia potencionálneho ospravedlnenia. Podľa názoru žalobcu ani jeden z týchto aspektov súd neposúdil správne.

13.2. Pokiaľ ide o miesto uverejnenia ospravedlnenia, trval na ospravedlnení v periodickej tlači denníka SME a na webových sídlach denníka Plus 1 deň a C.. Súd s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 9Cdo/265/2021 zo dňa 17.8.2021 dospel k správne záveru, že je prípustné zverejnenie ospravedlnenia aj prostredníctvom tretích subjektov za podmienky, že povinnosť ospravedlniť sa je formulovaná jasne, zrozumiteľne a určito. Napriek tomu považoval za dôvodnú námietku žalovanej, že nemala dosah na tieto vyššie uvedené médiá a šírenie jej výrokov prostredníctvom nich, čo žalobca nepovažuje za správne. Takto sú úvahy súdu rozporuplné a nepreskúmateľné. Poukázal na to, že okruh ľudí, ktorí za žalobcom chodia ako za lekárom, je širokospektrálny a nie sú to len pacienti predstavujúci cieľovú skupinu ovplyvnenú rádiom Infovojna. Žalobcom uvádzané denníky preberali témy aj od dezinformačného rádia Infovojna a takto poskytli informáciu o tvrdeniach žalovanej širokej skupine čitateľov, ktoré sú práve tými osobami, s ktorými žalobca ako lekár prichádza do kontaktu v najväčšom rozsahu. Takáto forma spôsobu ospravedlnenia sa preto javí ako efektívnejšia a prospešnejšia. Žalobca teda chce očistiť svoje meno a dobrú povesť cestou ospravedlnenia zo strany žalovanej v tých médiách, ktoré majú priamy dosah na cieľovú skupinu ľudí, s ktorou žalobca mohol, resp. v budúcnosti môže mať ako lekár akúkoľvek bezprostrednú interakciu. Tvrdenia žalovanej uvedené v rozhlasovej relácii sa dostali do pozornosti nielen poslucháčom rádia Infovojna, ale dostali sa aj do sféry širšej, a preto treba poskytnúť súdnu ochranu aj prostredníctvom týchto tretích subjektov.

13.3. K formulácii ospravedlnenia, uvedeného žalobcom v žalobe v jej výrokoch II. a III. žalobca uviedol, že výroky tam uvedené nie sú parafrázované, ako to uvádza súd prvej inštancie. Naviac súd prvej inštancie opomenul prvé skutkové tvrdenie žalovanej z predmetnej rozhlasovej relácie - pán primár A. má evidentne z toho profitovať, že pacientov tlačí na pľúcnu ventiláciu - ktorý je doslovnou citáciou, bez jedinej úpravy a je tak spôsobilý (rovnako, ako aj ostatné výroky) na poskytnutie súdnej ochrany vo forme ospravedlnenia. Parafrázovaním je vlastná verzia podstatných informácií, ktoré poskytol niekto iný, pričom pri porovnaní výrokov žalovanej a príslušných častí ospravedlnenia formulovaného v žalobe možno jednoznačne dospieť k záveru, že sa nejedná o parafrázu výrokov žalovanej. Žalobca pri formulácii ospravedlnenia nepoužil ani žiadnu náhradu žalovanou povedaných slov v podobe ich synonym. Nanajvýš žalobca skrátil vety žalovanej. Výroky žalovanej, ktoré mali difamujúci charakter vo vzťahu k žalobcovi, boli súčasťou dlhších súvetí, ktoré žalovaná v relácii povedala naživo. Žalobca vybral vždy iba ucelené skutkové tvrdenia, ktoré obsahujú výrok bezprostredne sa ho dotýkajúci, bez zmeny významu. Súd teda dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, pokiaľ formuláciu výrokov II. a III. žaloby považoval za nezodpovedajúcu skutočnostiam zisteným z okolností daného prípadu. Súd pritom nevysvetlil, v čom konkrétne nezodpovedá žalobcom formulované ospravedlnenie výrokom žalovanej a z tohto dôvodu je v tejto časti aj nepreskúmateľné. K tvrdeniu žalovanej, že v relácii iba sprostredkovala tvrdenia iných osôb, žalobca uviedol, že žalovaná

ich mala za vlastné a v predmetnej rozhlasovej relácii ich prezentovala bez toho, aby vôbec pripustila možnosť, že to tak nie je. Žalovaná neoznačila osoby, od ktorých mala mať tieto sprostredkované tvrdenia k dispozícii a sama teda šírla uvedené nepravdivé informácie o žalobcovi v rozhlasovej relácii. Výlučne žalovaná je preto zodpovedným subjektom za ujmu na cti, dôstojnosti a dobrom mene, ktorá nastala u žalobcu vyslovením predmetných difamujúcich tvrdení v rozhlasovej relácii. Žalobca v žalobnom návrhu vybral dôvetky žalovanej, ako napr. „nie z jedných úst som počula, že ...“ alebo „to sú presne slová pána primára A. ...“, keďže týmito počas vystúpenia v rozhlasovej relácii len navodzovala dojem, že to niekto hovorí alebo to hovorí práve žalobca, avšak tieto skutočnosti žalovaná nepreukázala počas konania a ani nemohla, lebo žalobca sa tak nikdy nevyjadroval. Ide teda len o účelové dôvetky žalovanej. Poukázal na judikatúru, v zmysle ktorej žalovaného nezbavuje zodpovednosti ani fakt, že šíri sprostredkované tvrdenia o žalobcovi. V zmysle rozsudku Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 28Cdo/1410/2002, neoprávneným zásahom je zásadne každé nepravdivé tvrdenie alebo obvinenie, ktoré zasahuje práva chránené ustanovením § 11 a nasl. OZ. Bezvýznamná je skutočnosť, či si bol pôvodca zásahu vedomý nepravdivosti svojho tvrdenia alebo či išlo len o nedbanlivostné preberanie poznatkov a ich rozširovanie. Zásadne sa nedá úspešne brániť proti žalobe na ochranu osobnosti tým, že žalovaný šíri len tie údaje, ktoré sám počul.

13.4. K dĺžke obdobia, ktoré uplynulo od zásahu do práva na ochranu osobnosti až do momentu, kedy by malo byť potenciálne ospravedlnenie sa uverejnené, žalobca uviedol, že o súdnu ochranu žiadal bezprostredne po rozhlasovej relácii (rozhlasová relácia dňa 25.1.2022, žaloba podaná dňa 11.2.2022) a nemôže mu byť na ujmu, že súd nekonal rýchlejšie. Nemôže mu byť teda na ujmu samotná dĺžka súdneho konania. Pri všeobecnom prijatí takéhoto názoru by v zásade v žiadnom súdnom konaní nemohla byť žalovanej strane uložená povinnosť ospravedlniť sa, nakoľko žiadne súdne konanie sa neskončí tak rýchlo, aby bolo v zmysle vyššie uvedeného nesprávneho názoru súdu ospravedlnenie ešte efektívne a nie už kontraproduktívne. V súdnej praxi sa takýto názor neuplatňuje a súdy vo všeobecnosti priznávajú žalobcom právo na ospravedlnenie zo strany zasahujúcich osôb aj po niekoľkých rokoch trvajúcich súdnych konaní. Súd preto týmto postojom odňal žalobcovi právo na súdnu ochranu.

13.5. Za nesprávnu považuje aj úvahu súdu, že by ospravedlnenie žalovanej v súčasnosti už mohlo pôsobiť kontraproduktívne, keďže za žalobcom aj v súčasnosti chodia sa liečiť pacienti s ochorením Covid-19, nakoľko toto ochorenie nevymizlo a žalobca aj v súčasnej dobe poskytuje zdravotnú starostlivosť takýmto pacientom a títo si musia byť istí, že nepostupuje pri výkone svojho povolania tak, ako to vykreslila v rozhlasovej relácii žalovaná. Táto relácia je pritom dodnes voľne dostupná na internete aj v ďalších médiách, ktoré výroky prevzali a články možno dohľadať na internete dodnes, čo možno napraviť výlučne ospravedlnením žalovanej, ktoré by bolo uverejnené v médiách a ktoré by očistilo dobré meno, česť a dobrú povesť žalobcu v očiach verejnosti.

13.6. Priznanú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 € žalobca považuje za nedostatočnú, jednak vzhľadom na ním predložené dôkazy o negatívnych dopadoch výrokov žalovanej a jednak v porovnaní s inými obdobnými prípadmi súdnych konaní o ochranu osobnosti. Žalobca poukázal na to, že v príčinnej súvislosti s výrokmi žalovanej v rozhlasovej relácii došlo následne ku škandalizácii jeho osoby, k vyvolaniu negatívnej senzácie ohľadne jeho osoby, k masívnej negatívnej reakcii a k pozornosti zo strany verejnosti, k vysokej sledovateľnosti žalobcu, ku agresivite zo strany verejnosti a k verejnej diskreditácii žalobcu, nakoľko ho žalovaná bezdôvodne vinila za smrť svojho otca, aby tak dosiahla akúsi formu zadost'učinenia pre seba a svoj vnútorný pokoj, resp. zmierenie sa s jej osobnou situáciou spočívajúcou v strate blízkeho. Výroky žalovanej dodnes majú dopad na žalobcu, nakoľko sú všetky voľne prístupné na internete a dobré meno, česť a dôstojnosť žalobcu dodnes neboli očistené. Nemožno opomenúť ani závažnosť tvrdení žalovanej o žalobcovi v rozsahu podieľania sa na konaní proti životu a zdraviu, ktorého sa žalobca mal dopustiť ako lekár a dlhoročný primár, pričom žalovaná je sama lekárkou a istotne vie, aké dopady takéto tvrdenia môžu mať na lekára. Poukázal pritom na obdobné sporové konania o ochranu osobnosti - sporové konanie, v ktorom infektológ A. H. L. v spore o ochranu osobnosti s Hnutím Republika bol úspešný a bola mu zatiaľ neprávoplatne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 €, ako aj ospravedlnenie a taktiež bol zatiaľ neprávoplatne úspešný v sporovom konaní s A. A., v ktorom mu bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 42.000 € a verejné ospravedlnenie. Zo všetkých týchto dôvodov považuje priznanú náhradu nemajetkovej ujmy 3.000 € za nepostačujúcu. Zdôraznil tiež, že ak mu súd nepriznal právo na ospravedlnenie, mal na túto skutočnosť prihliadať pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V zmysle nálezu Ústavného súdu ČR z 31.5.2001 sp.zn. IV. ÚS 581/99, pokiaľ primárny spôsob zadost'učinenia je v čase rozhodovania súdu už taký oslabený, že svojím spôsobom stráca svoje funkcie, je povinnosťou súdu o to starostlivejšie posudzovať priznanie finančného zadost'učinenia.

13.7. Nakoniec za nesprávne považoval aj rozhodnutie o trovách konania. Zdôraznil, že vyhláška 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v § 10 ods. 8 stanovuje, že vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka (a iných) je tarifnou hodnotou 3.000 €, ak sa nežiada náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch a 5.000 €, ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. Je teda zrejme, že trovy konania nie je možné počítať z prisúdenej sumy nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 €, ale z tarifnej hodnoty 5.000 €.

13.8. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov navrhol zrušiť rozsudok v napadnutých výrokoch a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Žalovaná podala odvolanie proti výrokom I., II., III., V. a VI. z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, e/, f/ a h/ CSP a navrhla zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

14.1. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP uviedla, že súd neustálil, ktoré výroky bude v konaní posudzovať ako výroky, ktoré mali zasiahnuť do osobnostných práv a nevysporiadal sa tiež so žalovanou uvádzanou judikatúrou všeobecných súdov SR, Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, čím došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Vzniesla výhrady aj k vykonanému testu proporcionality, lebo súd sa nevyjadril k rozdielnym tvrdeniam sporových strán ohľadne čiastkových otázok daného testu. Vytýkala súdu, že neuskutočnil klasifikáciu výrokov, či ide o skutkové tvrdenia alebo hodnotiace úsudky, čo bolo podstatné z hľadiska ďalšieho dokazovania. Mal tak pritom urobiť už pri svojom predbežnom právnom posúdení. Pokiaľ v odôvodnení rozsudku súd paušálne uviedol, že ide o skutkové tvrdenia, s týmto záverom žalovaná nesúhlasí, keďže povinnosťou súdu bolo vyjadriť sa zvlášť ku každému jednotlivému výroku. Vymenovala rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu SR a ČR, na ktoré odkázala a s ktorými sa mal súd vyporiadať a na ne reflektovať. Súd sa od nich odklonil a nezdôvodnil, prečo sa tak stalo. Vytýkala teda súdu, že vlastnou iniciatívou vyhľadával a posudzoval z obsahu žalobu výroky, ktoré žalobca v petite neuviedol a súd ich ani bližšie neurčil, nevykonal test proporcionality a neaplikoval judikatúru uvádzanú žalovanou.

14.2. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e/ CSP uviedla, že súd nevykonal dokazovanie v rozsahu navrhnutom žalovanou, minimálne v rozsahu vypočítania A. M. a sestry žalovanej A. A. E., čím zmaril žalovanej možnosť preukázať pravdivosť ňou prednášaných tvrdení. Žalovaná na preukázanie pravdivosti jej vyjadrení navrhla výsluch svedkov, ktoré dokazovanie však súd nevykonal. Vypočutie svedkov malo preukázať pravdivosť tvrdení žalovanej o tom, že informácie, ktoré verejne prezentovala, jej naozaj boli zamestnancami nemocnice oznámené. Dôkazy pritom navrhla pred vyhlásením uznesenia o skončení dokazovania.

14.3. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP žalovaná uviedla, že rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 € nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, keďže z rozhodnutia súdu nie je zrejme, akými difamačnými výrokmi žalovaná zasiahla do osobnostných práv žalobcu. Súdnemu prieskumu podrobil súd výroky, ktoré extrahoval zo žaloby a tieto nie sú výrokmi, ktoré žalobca vymedzil v žalobnom petite. Súd túto vadu zobral do úvahy, čo sa premietlo i do rozhodnutia o zamietnutí žaloby v časti ospravedlnenia. Ak teda došlo k zamietnutiu návrhu v časti ospravedlnenia, nemohol súd následne priznať relutárnu náhradu titulom uplatnenej nemajetkovej ujmy. Žalobca môže získať finančnú náhradu iba za tie výroky, ktoré v petite žaloby označí ako tie, ktoré nezákonne zasiahli do jeho osobnostného práva. Formulácia výrokov v navrhovanom ospravedlnení pritom nezodpovedá tomu, čo bolo žalovanou povedané. Žalovaná netvrdila, že žalobca vypína kyslík, povedala, že o takomto správaní počula. Takýmto výrokom preto nemohla spôsobiť škodlivý následok. Vytýkala súdu, že preskúmaval ďalší obsah žaloby, kde na rôznych miestach žalobca uvádzal rôzne výroky v rôznom rozsahu, ktoré v relácii odzneli a tak súd porušil zásadu kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní sporových strán. Z obsahu jej vyjadrení nemožno dospieť k záveru, že žalobcu obvinila zo spáchania trestného činu. Tento záver súdu je arbitrárny. Žalovaná z rozhodnutia súdu nevie, ktorým svojim vyjadrením sa mala dopustiť zásahu do osobnostných práv žalobcu. Vyhovujúci výrok III. tak považuje za zmätočný a nepreskúmateľný. Následne poukázala na ďalšie čiastkové vady v skutkových zisteniach súdu. Tvrdila, že svojimi vyjadreniami ohľadne starostlivosti o svojho otca realizovala svoje základné právo na slobodu prejavu. Vytýkala tiež súdu, že nesprávne posúdil postavenie žalobcu ako adresáta kritického prejavu žalovanej a tvrdila, že je verejne činnou osobou. Vôbec sa nevyjadrovala k osobe žalobcu ako k manželovi, otcovi či občanovi a vyjadrovala sa jedine k jeho pracovnej roli ako lekára a primára. Za nesprávne považovala aj posúdenie ďalšieho výroku o tom, že žalobca profitoval z kyslíkovej liečby pacientov, keďže z jej vyjadrenia nevyplývalo, že by žalobca mal osobný profit z kyslíkovej liečby, ale vyjadrovala sa vždy v konotácii s primárskou pozíciou. Nemožno jej na ťarchu pripísať ani vášnivú diskusiu v spoločnosti, ktorá v tom

čase prebiehala vo verejnosti. Svoj verejný výstup nerobila z pozície lekárky, ale z pozície zranenej dcéry, trpiacej stratou otca. Žalovaná nikdy vo svojom vystúpení na adresu žalobcu nepoužila slovo „vražda“.

14.4. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. 365 ods. 1 písm. h/ CSP uviedla, že bez výroku o protiprávnom konaní žalovanej nie je možné uložiť jej povinnosť finančnej náhrady, a pokiaľ tak súd urobil, vychádza jeho rozhodnutie z nesprávneho právneho posúdenia veci.

14.5. Žalovaná nesúhlasila ani so zamietnutím jej návrhu na prerušenie konania a ani s rozhodnutím o trovách konania, ktoré výroky (o náhrade trov konania) považuje za neurčité, nakoľko obsahujú iba slovné vyjadrenie výšky trov, pričom číselné vyjadrenie absentuje. Nakoniec namietala, že nebol jej sprístupnený zvukový záznam z pojednávania súdu dňa 11.6.2024 v elektronickom spise.

14.6. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov navrhla rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

15. Žalobca sa k odvolaniu žalovanej nevyjadril.

16. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu v podstatnom zotrvala na dôvodoch ňou podaného odvolania a na obrane prezentovanej v tomto svojom odvolaní, ako aj počas konania na súde prvej inštancie, pričom žalobcom podané odvolanie považuje za nedôvodné. Toto vyjadrenie bolo doručené žalobcovi a oboznámil sa s ním aj odvolací súd, z ktorého dôvodu jeho obsah osobitne na tomto mieste neuvádza.

17. Ďalšie vyjadrenia v spore podané neboli.

18. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolania žalobcu a žalovanej ako podané včas oprávnenými osobami proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. b/, e/, f/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolania sú dôvodné, okrem odvolania žalobcu proti vyhovujúcemu výroku III. rozsudku, ktoré odvolací súd odmietol ako podané neoprávnenou osobou a odvolania žalovanej proti výrokom I. a II. rozsudku, ktoré odvolací súd odmietol ako podané proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné.

19. Strany sporu uplatnili odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, e/, f/ a h/ CSP, t.j. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (b), súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (e), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

20. Odvolací súd dospel k záveru, že v prejednávanom spore sú naplnené odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ a h/ CSP.

21. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, zabezpečil si dostatočne skutkový základ pre svoje rozhodnutie, z vykonaného dokazovania dospel k správne záveru, že vyjadreniami žalovanej vo vyššie uvedenej rozhlasovej relácii došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu v takej miere, že morálne zadosťučinenie nie je postačujúce a patrí mu aj náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

22. Nesprávne však súd vec právne posúdil, ak konštatoval nemožnosť vyhovieť žalobe v časti uloženia povinnosti žalovanej ospravedlniť sa žalobcovi z dôvodu, že formulácia výrokov žalobného návrhu nezodpovedá výrokom žalovanej v rozhlasovej relácii a z dôvodu neefektívnosti poskytnutia takejto ochrany a rovnako vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch považoval sumu 3.000 € bez porovnania s obvykle priznávanou výškou peňažnej náhrady v skutkovo porovnateľných prípadoch a v tejto časti je rozsudok súdu aj nepreskúmateľný.

23. Súd teda aplikoval správny právny predpis (§ 11, § 13 OZ), avšak nesprávne ho interpretoval na daný prípad pri rozhodovaní o uložení povinnosti ospravedlniť sa a pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

24. Vychádzajúc z ust. § 13 Občianskeho zákonníka, pokiaľ dôjde k zásahu do osobnostných práv určitej fyzickej osoby, môže sa táto okrem iného domáhať, aby jej bolo poskytnuté primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce primerané zadosťučinenie najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku tejto náhrady súd určí s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

25. Priznanie zadosťučinenia v peniazoch predpokladá splnenie zákonom kvalifikovaných podmienok – aby sa morálne zadosťučinenie javilo ako nepostačujúce a neoprávneným zásahom došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere (Najvyšší súd SR sp.zn. 5Cdo/52/2009 z 1. apríla 2009).

26. V rozhodnutí sp.zn. 4Cdo/232/2010 Najvyšší súd SR vyslovil právny názor, podľa ktorého „náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch môže súd podľa § 13 ods. 2 OZ priznať vtedy, ak by sa morálna satisfakcia nezdala postačujúca, najmä ak bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. Dôvody priznania náhrady sú v tomto ustanovení len demonštratívne. Zákon tu stanovuje jedinou podmienku priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá je splnená vtedy, keď sa nemateriálne zadosťučinenie nezdá postačujúce. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy, v závislosti od individuálnych okolností daného prípadu, existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba podľa právneho názoru dovolacieho súdu považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom prípade a v čase (v tej istej situácii, prípadne v tom istom spoločenskom postavení a podobne) vnímala aj každá iná fyzická osoba“.

27. V rozhodnutí sp.zn. 4Cdo/180/2022 zo dňa 28.3.2022 Najvyšší súd SR nadviazal na vyššie uvedené závery a konštatoval, že priznanie zadosťučinenia v peniazoch súdom predpokladá splnenie určitých zákonom kvalifikovaných podmienok. Týmito kumulatívne stanovenými podmienkami sú, že a) morálne zadosťučinenie sa javí v konkrétnom prípade nepostačujúce (musí byť splnená v každom prípade), b) neoprávneným zásahom došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby či jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere (pravidelná podmienka). Zo znenia § 13 ods. 2 OZ („najmä preto“) treba ale vyvodit', že súdu nebráni nič v tom, aby (in concreto) prihliadol pri svojej úvahe o priznaní zadosťučinenia v peniazoch prípadne i k iným aspektom konkrétneho prípadu. K zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v značnej miere v tomto rozhodnutí najvyšší súd uviedol, že kedy o takto vymedzenú nemajetkovú ujmu na osobnosti fyzickej osoby pôjde a kedy nie, bude musieť súd vždy hodnotiť podľa celkovej povahy, ako aj podľa jednotlivých okolností každého konkrétneho prípadu zvlášť. Keďže uloženie zadosťučinenia v peniazoch plní satisfakčnú funkciu, je treba pociťovanie a prežívanie tejto nemajetkovej ujmy, spočívajúcej v znížení dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v značnej miere hodnotiť vždy objektívne, prihliadnuť ku konkrétnej situácii, za ktorej k neoprávnenému zásahu došlo, ako i k osobe postihnutej fyzickej osoby. O znížení dôstojnosti postihnutej fyzickej osoby či jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere pôjde len tam, kde za konkrétnej situácie, za ktorej k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, ako i s prihliadnutím k záujmom dotknutej fyzickej osoby možno spoľahlivo vyvodit', že by vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom k jej intenzite, rozsahu a trvaniu ako závažnú pociťoval každý, nachádzajúci sa na mieste a v postavení postihnutej fyzickej osoby. Nestačí teda len púha možnosť zníženia dôstojnosti či vážnosti fyzickej osoby v značnej miere, ale súdom musí byť vždy zistené, že k tomuto zníženiu skutočne došlo (povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno spočíva v tomto prípade na žalobcovi).

28. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka nie je dôvodné túto náhradu obmedziť najvyšším prípustným odškodnením podľa zákona o obetiach trestných činov (zákon č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, resp. zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov), ktorá právna veta je obsiahnutá v judikáte R 69/2024 (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. augusta 2024, sp.zn. 7Cdo/103/2023).

29. Určenie primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy konkrétnou sumou je vždy závislé od výsledku posúdenia takých individuálnych, jedinečných okolností každej prerokovávanej veci, ktoré sú spravidla neopakovateľné a nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. V dôsledku toho sa na podklade rozhodnutí dovolacieho súdu, ktorými v jednotlivých prípadoch preskúmaval správnosť

posúdenia takto vysoko individuálnych okolností odvolacím súdom, ani nemôže – v otázke primeranosti konkrétnej výšky tejto náhrady – vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo/204/2018 zo dňa 30.1.2020).

30. V uznesení Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/80/2022 z 31.5.2023 Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Požiadavku spravodlivosti je pritom potrebné vnímať ako požiadavku nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Preto určujúcimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia sú: 1/ atribút primeranosti (aby bol dosiahnutý účel kompenzácie), 2/ proportionalita (výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a nesmie pôsobiť na škodcu likvidačne). Zároveň pri stanovení výšky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proportionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v porovnateľných veciach (odkaz na nález Ústavného súdu SR sp.zn. III.ÚS 288/2017). Súd teda musí zohľadniť aktuálnu rozhodovaciu prax, t.j. v rámci uplatnenia princípu proportionality je nevyhnutné, aby porovnal čiastky tejto náhrady prisúdené v porovnateľných veciach (vzhľadom na postavenie postihnutej fyzickej osoby a okolnosti, za ktorých k zásahu došlo a vzhľadom aj na následky tohto zásahu – poznámka odvolacieho súdu).

31. Otázka priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v prípade zásahu do osobnostných práv je právnou otázkou a konečná výška primeraného zadosťučinenia je výsledkom voľnej úvahy súdu pri zohľadnení konkrétnych okolností prípadu a súčasne v zmysle judikatúry Ústavného súdu SR aj doterajšej výšky priznaných náhrad nemajetkovej ujmy v iných porovnateľných konaniach.

32. Vychádzajúc z vyššie uvedených záverov, náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 €, ktorú súd prvej inštancie priznal žalobcovi, tak zostala nepreskúmateľnou.

33. Pokiaľ ide o formuláciu výroku ospravedlnenia, odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/43/2019 zo dňa 25. novembra 2020, v ktorom sa vyjadroval k zamietnutiu žaloby v časti uloženia povinnosti ospravedlniť sa z dôvodu, že žalobcom naformulovaný petit žaloby bol všeobecný, bez uvedenia konkrétnych výrokov, za ktoré sa mal žalovaný ospravedlniť. Vychádzal pritom z rozhodnutia Ústavného súdu SR sp.zn. II.ÚS 41/2015. Ústavný súd konštatoval, že bolo v možnostiach všeobecného súdu s prihliadnutím na žalobný petit ako celok identifikovať výroky, ktorými malo dôjsť k neoprávnenému zásahu do práv sťažovateľky a za ktoré sa jej žalovaná má ospravedlniť. V konaní o ochranu osobnosti žalobný petit tvorí v nároku na určenie, že určitým konaním došlo k neoprávnenému zásahu do práv žalobcu a v nároku na poskytnutie morálneho zadosťučinenia za takýto neoprávnený zásah jeden celok. Preto aj tá časť žalobného petitu, ktorá sa týkala nároku na priznanie morálneho zadosťučinenia, bola vecne previazaná s tou časťou petitu, ktorý sa týkal vyslovenia neoprávneného zásahu do práv žalobkyne na ochranu mena a dobrej povesti za presne špecifikované konania žalovanej. Vyslovil názor, že postup krajského súdu bol prejavom neprimeraného formalizmu. Pokiaľ ide o zásadu viazanosti súdu petitom uviedol, že nie je porušením ultra petitum, ak súd formulačne upraví petit návrhu vo výrokovej časti rozhodnutia, keď návrhu žalobcu vyhovie. Súd musí výrokovú časť rozhodnutia formulovať tak, aby bola jasná, stručná, výstižná a predovšetkým materiálne vykonateľná (odkaz na rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 122/2012).

34. Najvyšší súd SR vo vyššie uvedenom rozhodnutí v plnom rozsahu akceptoval vyššie vyslovený názor ústavným súdom a dospel k záveru, že pokiaľ odvolací súd zamietnutie žaloby v časti nároku na morálne zadosťučinenie založil výlučne na závere, podľa ktorého list, ktorým sa mal žalovaný ospravedlniť, bol naformulovaný žalobcom v žalobnom petite všeobecne bez uvedenia konkrétnych výrokov, za ktoré sa mal žalovaný ospravedlniť, ide o rozhodnutie nesprávne, založené na neprimeranom formalizme. Pritom v danej veci konajúce súdy vyhovelí zdržovacej žalobe v celom rozsahu, t.j. ani jeden z výrokov uvedených v žalobnom petite nepovažovali za pravdivý. Preto aj keď tá časť žalobného návrhu, ktorá sa týkala nároku na priznanie morálneho zadosťučinenia, bola formulovaná všeobecne, bola vecne previazaná s časťou žalobného petitu, ktorý sa týkal zdržovacej žaloby obsahujúcej v jej petite presne špecifikované konanie žalovaného, ktorého rozširovania sa mal žalovaný zdržať. Podľa najvyššieho súdu, ak odvolací súd napriek tomu nepovažoval petit žaloby za jasný, zrozumiteľný a materiálne vykonateľný, nič mu nebránilo vo výrokovej časti rozhodnutia formulačne upraviť petit tak, aby spĺňal uvedené zákonné požiadavky.

35. Vyššie uvedené závery je potrebné aplikovať aj v tu prejednávanvej veci, kde dokonca výroky, za ktoré sa má žalovaná ospravedlniť, boli presne špecifikované, pričom nie je možné trvať na tom, aby obsahom ospravedlnenia bolo doslovné znenie výrokov žalovanej.

36. Zároveň odvolací súd poukazuje na judikát R 55/2022 (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 9Cdo/265/2021 zo dňa 17. augusta 2022), z ktorého vychádzal aj súd prvej inštancie a v zmysle právnej vety ktorého uloženie povinnosti žalovanému spôsobom nie závislým výlučne na jeho vôli, ale vyžadujúcom súčinnosť tretích subjektov (napríklad vydavateľa tlače, prevádzkovateľa rozhlasu, obecného úradu pri vyvesení na úradnú tabuľu a podobne), nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za nedostatok materiálnej vykonateľnosti súdneho rozhodnutia. Pokiaľ takto uložená povinnosť spĺňa požiadavku obsahovej určitosti, zrozumiteľnosti a jasnosti, rozhodnutie nie je možné považovať za materiálne nevykonateľné len z toho dôvodu, že žalovaný musí splniť uloženú povinnosť v súčinnosti s tretím subjektom.

37. Ak k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby dôjde televíznym vysielaním, treba vždy vychádzať z toho, že mal širokú publicitu. Takýto zásah, spočívajúci v tvrdení, avšak právoplatným rozsudkom súdu nepreukázanej trestnej činnosti, v podstate zakladá nárok oprávnenej osoby domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V tomto rozhodnutí sa najvyšší súd vyjadril aj k námietke, že v konaní nebol potvrdený záver o značnom znížení dôstojnosti žalobcu a jeho vážnosti v spoločnosti v tom zmysle, že poukázal na to, že televízne vysielanie je z hľadiska rozsahu jeho pôsobenia jedným z najdostupnejších zdrojov informácií širokej verejnosti. Ak k neoprávnenému zásahu do chránených práv dôjde týmto elektronickým médiami, treba vždy vychádzať z toho, že mal širokú publicitu. To v prípade, že zásah bol spojený so znížením dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti (o taký zásah ide jednoznačne pri tvrdení, avšak právoplatným rozsudkom súdu nepreukázanej trestnej činnosti), zakladá nárok oprávnenej osoby domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (R 45/2000).

38. Podľa názoru odvolacieho súdu uvedený judikát (R 45/2000) možno obdobne použiť aj v prípade šírenia nepravdivých údajov o nepreukázanej trestnej činnosti v iných masovokomunikačných prostriedkoch, medzi ktoré nepochybne patrí aj rádiové vysielanie a publikovanie nepravdivých vyjadrení v denníkoch patriacich medzi najčítanejšie denníky s celoslovenskou pôsobnosťou alebo v danom regióne.

39. V prejednávanom spore mal súd prvej inštancie za to, že došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu výrokmi žalovanej, uvedenými v rozhlasovej relácii s názvom „Dopoludnie na Infovojne s J.“, odvysielanej rádiom Infovojna dňa 25.1.2022, napriek tomu neuložil žalovanej povinnosť ospravedlniť sa z dôvodu, že žalobca necitoval doslovné tvrdenia žalovanej, ale ich parafrázoval a parafrázované výroky žalovanej v žalobnom návrhu nezodpovedajú výrokom, ktoré odzneli v rozhlasovej relácii dňa 25.1.2022 a zároveň mal pochybnosti o efektívnosti poskytnutia ochrany žalobcovi formou ospravedlnenia vzhľadom na dlhé časové obdobie, ktoré uplynulo od odvysielania rozhlasovej relácie a mohlo by pôsobiť kontraproduktívne, keďže najzávažnejšie dopady pandémie Covid-19 už odzneli.

40. Tento názor odvolací súd nepovažuje za správny z nasledujúcich dôvodov:

41. Žalovaná uviedla v rozhlasovej relácii, odvysielanej tzv. dezinfowebovým rádiom Infovojna v relácii „Dopoludnie na Infovojne s J.“ dňa 25.1.2022 (ďalej len rozhlasová relácia) nasledujúce skutkové tvrdenia:

01:08:40 – „prvý deň pán primár A., ktorý má z toho evidentne, evidentne profit, že pacientov tlačí na pľúcnu ventiláciu a u otca to bolo tobôž, pretože on mal názory, aké mal a pán primár sa vyjadroval voči takýmto ľuďom exaktne, že ich treba poslať na druhý svet, tak prvý deň prišiel za ním osobne pán primár A., a to je iná budova mimochodom, neviem, za ktorým pacientom by takto prišiel, no indikoval na pľúcnu ventiláciu“,

01:21:15 – „nie z jedných úst som počula, že pán primár A. vypína pacientom kyslík“,

01:39:30 – „to sú presne slová pána primára A., zatlačiť oči neočkovaným, doslova povedal a ich poslať na druhý svet, čiže keď toto povie jeden primár, tak to jednoducho aj spraktizuje, v praxi na áre“.

42. V žalobe sa žalobca domáha ospravedlnenia za tvrdenia žalovanej, že A. B. A.:

- má z toho evidentne profitovať, že pacientov tlačí na pľúcnu ventiláciu,

- zatláča oči neočkovaným pacientom s ochorením Covid-19 a posíela ich na druhý svet,
- má pacientom vypínať kyslík.

43. Súd musí podrobiť skúmaniu obsah predmetného vyjadrenia žalovanej, posudzovať ho v celom jeho kontexte, keď rozhodujúce je vždy celkové vyznenie dotknutých prejavov (sp. zn. III. ÚS 193/2015), pričom súd takto aj postupoval a z hľadiska použitých výrazov a z textu vyplývajúcich informácií vo vzájomnom prepojení dospel k správneému záveru, že žalovaná svojimi tvrdeniami navodila dojem, že žalobca bol priamo zodpovedný za smrť jej otca, resp. že žalobca pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti získava profit v prípade indikácie na pľúcnu ventiláciu a že iným (negatívnym) spôsobom pristupuje pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti k neočkovaným pacientom. Správny je aj záver súdu, že tvrdenia žalovanej boli v kontexte celého rozhovoru so žalovanou jednoznačne spôsobilé vyvolať dojem o tom, že žalobca ako lekár pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti osobám s ochorením Covid-19 sa podieľa na najťažšom zločine proti životu a zdraviu, a to vražde, resp. pokuse o vraždu, pričom tieto tvrdenia žalovaná poskytla tak, že sama vykonáva činnosť lekárky, čo len zvýšilo váhu jej tvrdení.

44. Obdobná je aj situácia, pokiaľ ide o formuláciu ospravedlnenia, ktoré musí zodpovedať skutočnostiam zisteným z okolností konkrétneho prípadu. Žiadať ospravedlnenie možno iba za výroky skutočne (reálne) prednesené. Zároveň sa však treba vyhnúť prílišnému formalizmu a netrvať na citácii doslovného vyjadrenia žalovanej, ak jeho význam zostáva rovnaký aj pri upravenej/zmenenej formulácii.

45. Niet pochyb o tom, že výrok „A. B. A. má z toho evidentne profitovať, že pacientov tlačí na pľúcnu ventiláciu“, je citáciou doslovného tvrdenia žalovanej a súd prvej inštancie tomuto výroku ani nevytýkal neidentickosť a považoval ho za nepravdivý. Napriek tomu neuložil žalovanej ospravedlniť sa (aspoň) za tento výrok.

46. Ohľadne ďalších dvoch výrokov ospravedlnenia uviedol, že ide o parafrázovanie výrokov žalovanej, ktoré odznali inak, a teda parafrázované výroky nezodpovedajú predneseným.

47. Pokiaľ ide o výrok: „A. B. A. zatláča oči neočkovaným pacientom s ochorením COVID-19 a posíela ich na druhý svet“, je pravdou, že takto doslova v relácii neodznal. Vychádzajúc však z doslovej citácie žalovanej v relácii: „To sú presne slová pána primára A., zatlačiť oči neočkovaným, doslova povedal a poslať ich na druhý svet, čiže keď toto povie jeden primár, tak to aj spraktizuje, v praxi na áre“, význam oboch výrokov je totožný. Ak totiž žalovaná cituje podľa jej tvrdenia slová žalobcu a následne konštatuje, že tieto „aj spraktizuje“, nevyjadruje tým nič iné len to, že primár A. aj realizuje to, čo hovorí, teda zatláča oči neočkovaným pacientom a posíela ich na druhý svet. Formulácia ospravedlnenia za tento výrok teda zodpovedá súdom zistenému vyjadreniu žalovanej. Nakoniec súd aj sám uzavrel, že z kontextu celého rozhovoru v rozhlasovej relácii a z tvrdení žalovanej vyplynulo, že okrem toho, že žalobca mal vysloviť vyššie uvedené tvrdenia, mal tak aj reálne konať (odsek 35. odôvodnenia rozsudku – druhý odsek na strane 33).

48. Pokiaľ ide o tretí výrok ospravedlnenia: „A. B. A. má pacientom vypínať kyslík“, je síce pravdou, že žalovaná vyslovene neuviedla, že A. B. A. vypína pacientom kyslík. Avšak opäť vychádzajúc z kontextu celého predneseného výroku: „Nie z jedných úst som počula, že pán primár A. vypína pacientom kyslík“ a z vykonaného dokazovania, keď ani zdroj a ani pravdivosť tejto informácie žalovaná v konaní nepreukázala, pričom tento výrok bol síce vyslovený s dôvetkom „nie z jedných úst som počula“, avšak bez akýchkoľvek pochybností, resp. možností, že by to tak nemalo byť, je potrebné vychádzať zo záveru, že žalovaná sa s týmto výrokom stotožnila, považovala ho za pravdivý, teda považovala za pravdivé to, čo počula, že primár A. vypína pacientom kyslík, a preto je dôvodné trvať na tom, aby sa žalovaná žalobcovi ospravedlnila aj za tento výrok, ktorý prípadne je možné preformulovať aj samotným súdom.

49. V prípade posledne dvoch uvádzaných výrokov má odvolací súd za to, že nejde o parafrázované výroky (myšlienky žalovanej neboli uvedené inými slovami), pričom sprostredkované tvrdenia iných osôb žalovaná prezentovala bez toho, aby pripustila inú možnosť, a teda možno dospieť k záveru, že z kontextu rozhovoru vyplýva, že ich mala za vlastné. Žalovaná nepreukázala zdroj týchto informácií (že pochádzajú od iných osôb), nepreukázala ich pravdivosť, a napriek tomu sama šírla uvedené nepravdivé informácie. Žalovaná teda je subjektom, ktorý šíril tieto nepravdivé informácie a nezbavuje ju zodpovednosti ani prípadné preukázanie zdroja týchto informácií z dôvodu, že sa nepreukázala ich

pravdivosť. Bolo povinnosťou žalovanej overiť si pravdivosť/faktický základ týchto tvrdení a pokiaľ tak neurobila a šírila tieto informácie ako pravdivé, zodpovedá za následky tohto zásahu do osobnostných práv žalobcu.

50. Tu odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 28Cdo/1410/2002, ktoré bolo vydané pri aplikácii totožnej právnej úpravy ochrany osobnosti v Českej republike a na území SR a v zmysle ktorého žalovanú nezbavuje zodpovednosti fakt, že šíri sprostredkované tvrdenia o žalobcovi. Neoprávneným zásahom je v zmysle tohto rozhodnutia každé nepravdivé tvrdenie alebo obvinenie, ktoré zasahuje práva chránené ustanovením § 11 a nasl. OZ. Bezvýznamná je skutočnosť, či si bol pôvodca zásahu vedomý nepravdivosti svojho tvrdenia alebo či išlo len o nedbanlivostné preberanie poznatkov a ich rozširovanie. Zásadne sa nedá úspešne brániť proti žalobe na ochranu osobnosti tým, že žalovaný šíri len tie údaje, ktoré sám počul.

51. Odvolací súd považuje za dôvodné aplikovať toto rozhodnutie, aj keď ide o rozhodnutie súdu iného štátu, a to vzhľadom na rovnakú právnu úpravu ochrany osobnosti v českom Občianskom zákonníku v čase vydania tohto rozhodnutia a v aktuálnom Občianskom zákonníku, platnom v Slovenskej republike, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že odvolaciemu súdu nie je známe žiadne rozhodnutie najvyšších súdnych autorít SR, ktoré by zbavovalo zodpovednosti za šírenie sprostredkovaných nepravdivých tvrdení o fyzickej osobe.

52. Obrana žalovanej spočíva v tom, že vo svojom rozhovore uviedla iba informácie, ktoré počula od iných osôb, preto neobstojí.

53. Odhliadnuc od vyššie uvedeného, bolo možné uložiť žalovanej povinnosť ospravedlniť sa aj za jeden alebo dva z troch výrokov, lebo tým by súd žalobe vyhovel v menšom rozsahu, než je požadovaný a takýto postup nemožno označiť ako „opravovanie“ žalobného návrhu.

54. Nemožno sa stotožniť ani s ďalším dôvodom, pre ktorý súd žalobu v časti uloženia povinnosti ospravedlniť sa žalobcovi zamietol – uplynutie dlhšieho časového obdobia od odvysielania rozhlasovej relácie, v ktorej výroky žalovanej odzneli. Súdna prax uvedenú skutočnosť nepovažuje za relevantnú z hľadiska (ne)vyhovenia žalobe. Žalobcovi nemôže byť na ujmu dĺžka súdneho konania, v ktorom naviac sám žiadne prieťahy nespôsobil, pretože by to malo za následok odmietnutie spravodlivosti. V súdnej praxi sa teda neuplatňuje názor, v zmysle ktorého po uplynutí určitého primeraného času už nemožno uložiť povinnosť ospravedlniť sa. Naviac za situácie, že primárny spôsob zadostučinenia je v dobe rozhodovania súdu oslabený (vzhľadom na dlhší časový odstup od samotného zásahu), je povinnosťou súdu o to starostlivejšie posudzovať priznanie finančného zadostučinenia (nález Ústavného súdu ČR z 31.5.2001 sp.zn. IV. ÚS 581/99), čo v prejednávanej spore absentuje. Ospravedlnenie za vyjadrenia žalovanej sú vo vzťahu k žalobcovi aktuálne aj v súčasnosti, keďže žalobca aj dnes lieči pacientov s ochorením Covid-19, poskytuje zdravotnú starostlivosť takýmto pacientom a títo nesmú mať pochybnosti o tom, že žalobca nepostupuje pri výkone svojho povolania ako lekár v súlade so zákonom a štandardnými medicínskymi postupmi. Rozhlasová relácia a články v médiách sú totiž aj dodnes voľne dostupné na internete a ľahko dohľadateľné, čo stále vrhá tieň podozrenia na činnosť žalobcu pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

55. Úlohou súdu v ďalšom konaní bude preto vychádzať z vyššie vysloveného právneho názoru, pokiaľ ide o formuláciu ospravedlnenia a efektívnosť tohto spôsobu ochrany a posúdiť, či navrhované formy ospravedlnenia (prostredníctvom denníka SME a webových portálov denníkov Plus 1 deň a Korzár), resp. ktoré z nich sú primerané z hľadiska ochrany, ktorá má byť žalobcovi poskytnutá. V zásade pritom ospravedlnenie má byť zverejnené iba takým spôsobom a formou, akým došlo k zásahom do osobnostných práv. Zároveň však forma ospravedlnenia tlačou sa môže zvoliť aj vtedy, ak k zásahu tlačou nedošlo (Zborník najvyšších súdov č. III, SEVT Praha 1980, str. 207).

56. V prejednávanej spore k zásahu došlo rozhlasovou reláciou, šírenou prostredníctvom internetu, ale aj článkami v periodickej tlači a článkami zverejnenými na webových sídlach médií. Obrana žalovanej, že nemala dosah na ďalšie médiá, ktoré jej rozhovor spracovali, podľa názoru odvolacieho súdu neobstojí, pretože žalovaná tým, že verejne predniesla uvedené výroky v rozhlasovej relácii, umožnila ich sprístupnenie širokej verejnosti, čo nakoniec zrejme aj bolo cieľom jej vystúpenia – informovať širokú verejnosť o poskytovaní zdravotnej starostlivosti žalobcom. Jej prejav tak mal širokú publicitu (R

45/2000), čo nepochybne má vplyv nielen na závažnosť zásahu do osobnostných práv žalobcu, ale aj na výšku nemajetkovej ujmy.

57. Keďže výroky žalovanej boli zverejnené na webových sídlach denníka Korzár a Plus 1 deň, o dôvodnosti ospravedlnenia touto formou nie sú žiadne pochybnosti. Na zvážení súdu bude však dôvodnosť žiadaného ospravedlnenia v periodickej tlači denníka SME, v ktorom však uvedené vyjadrenia zverejnené neboli, ako vyplynulo z doteraz vykonaného dokazovania.

58. Pokiaľ ide o formu ospravedlnenia, pokiaľ súd identifikoval výroky, ktorými malo dôjsť k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu, pričom práve za tieto výroky je následne žalovaná povinná ospravedlniť sa, umožňuje táto skutočnosť súdu formulovať ospravedlnenie aj s prípadnými úpravami v závislosti od vyššie uvedenej identifikácie. Tak, ako už bolo vyššie uvedené, nepôjde tu o opravu petitu, ale o formulovanie ospravedlnenia súdom tak, aby zodpovedalo jeho zisteniu o výrokoch, ktorými malo dôjsť k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu.

59. Pokiaľ ide o celkové vyznenie tvrdení žalovanej, je treba prihliadnuť aj na to, aké následné reakcie vyvolali tieto tvrdenia u moderátora rozhlasovej relácie, ale aj u čitateľov zverejnených článkov a na skutočnosť, že vyjadrenia žalovanej boli skutočne spôsobilé navodiť dojem, že žalobca pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientom s ochorením Covid-19 sa dopúšťa trestnej činnosti.

60. Na tomto mieste sa odvolací súd vyjadruje aj k odvolacej námietke žalovanej, že súd nekategorizoval, či výroky žalovanej sú skutkovými tvrdeniami alebo hodnotiacimi úsudkami. Poukazuje tu na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 390/2011, v zmysle záverov ktorého nie je dôležité teoretické zaradenie uvedených výrokov na fakty alebo hodnotiace úsudky, ktoré je v praxi často ťažko rozlíšiť, lebo mnohé pôsobia hybridne, t.j. môžu byť i faktom i hodnotovým súdom. Je potrebné, aby osoba disponovala dostatočnými podkladmi, na základe ktorých by dospela k uvedeným výrokom, t.j. aj v prípade, ak by sa uvedené výroky považovali za hodnotové súdy, pokiaľ nevychádzajú z dostatočného skutkového základu, ich zverejnením dôjde k porušeniu práva na ochranu osobnosti.

61. Súd kvalifikoval vyjadrenia žalovanej ako skutkové tvrdenia, ktorých pravdivosť sa nepreukázala a správne uviedol, že pokiaľ by aj išlo o hodnotiace úsudky, v konaní nebol preukázaný žiaden ich faktický základ. S týmto záverom sa stotožňuje aj odvolací súd, a teda bez ohľadu na skutočnosť, či ide o skutkové tvrdenia alebo hodnotiace úsudky, tieto nemajú žiaden faktický základ.

62. Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, vzhľadom na doposiaľ vykonaným dokazovaním preukázané závažné zásahy do cti, dôstojnosti a dobrého mena žalobcu mu táto nepochybne patrí, čo správne konštatoval aj súd prvej inštancie a v ďalšom konaní bude povinnosťou súdu ešte dôsledne posúdiť všetky skutočnosti, ako už boli uvedené vyššie, ktoré majú vplyv na posúdenie primeranosti jej výšky.

63. Vychádzajúc z vyššie uvádzaného rozhodnutia R 45/2000, zásah spočívajúci v tvrdení, avšak právoplatným rozsudkom súdu nepreukázanej trestnej činnosti, v podstate zakladá nárok oprávnenej osoby domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

64. Prejav žalovanej (vystúpenie) v internetovom rádiu Infovojna (dodnes zverejnená nahrávka na webovom sídle N.) bol šírený prostredníctvom internetu (i s pôsobnosťou v ČR) a periodickej tlače s celoštátnou a regionálnou pôsobnosťou. V zmysle ustálenej judikatúry najvyšších súdnych autorít (R 45/2000) je treba vychádzať z toho, že mal širokú publicitu, pričom zásah spočívajúci v tvrdení, avšak právoplatným odsudzujúcim rozsudkom nepreukázanej trestnej činnosti žalobcu, v podstate zakladá nárok oprávnenej osoby domáhať sa relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy. Už aj vzhľadom na tieto okolnosti v danom prípade nepochybne došlo nielen k neoprávnenému zásahu zo strany žalovanej, ale aj k zníženiu dôstojnosti a vážnosti žalobcu v spoločnosti v značnej miere, a teda aj k naplneniu hypotézy zákonnej normy ustanovenej v § 13 ods. 2 OZ. O znížení dôstojnosti a vážnosti žalobcu v značnej miere svedčia negatívne dopady výrokov žalovanej, ktoré viedli ku škandalizácii žalobcu, k masívnej negatívnej reakcii verejnosti, k agresivite zo strany verejnosti a k urážkam žalobcu ako človeka i lekára.

65. Intenzitu zásahu v danom prípade okrem iného zvyšuje, že záznamy sú uložené na príslušných webových stránkach a doposiaľ sú prístupné, všeobecná a celoplošná dostupnosť verejnosti

k vyhotoveným záznamom pretrváva. Intenzitu zásahu zo strany žalovanej zvyšuje aj tá skutočnosť, že sama je lekárkou a musí si byť vedomá, aké následky na život a prácu lekára môžu mať vyjadrenia k poskytovaniu zdravotnej starostlivosti v rozpore so zákonom a spôsobom naplňajúcim skutkovú podstatu niektorého trestného činu.

66. Zásah zo strany žalovanej nemožno ospravedlňovať tým, že vyjadrenie poskytla v čase po smrti svojho otca, s ktorou sa ťažko vyrovnávala a nemožno ospravedlniť to, že žalovaná vinila žalobcu za smrť svojho otca preto, aby dosiahla zadosťučinenie pre seba a svoj vnútorný pokoj, resp. aby sa zmierila so stratou svojho blízkeho.

67. Tvrdenia žalovanej sú tak závažné (obvinenie žalobcu z konania proti životu a zdraviu v postavení lekára), že v konkrétnej situácii by každý na mieste a v postavení žalobcu a za okolností, za ktorých k tejto ujme došlo, pociťoval túto ujmu ako závažnú. Z uvedeného preto vyplýva, že žalobca nebol v tomto konaní povinný preukazovať dôkazmi, napr. výsluchmi svedkov, že v okruhu jeho rodiny, známych, kolegov skutočne došlo v dôsledku zásahu žalovanej k subjektívnej zmene nazerania na žalobcu, t.j. že tieto osoby začali vnímať žalobcu ako lekára, ktorý sa dopúšťa trestnej činnosti.

68. Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR (R 53/2010), pokiaľ došlo k zásahu do osobnostných práv, nie je procesnou povinnosťou dotknutej osoby preukazovať, že neoprávnený zásah pôsobil difamačne a mal za následok zníženie jej vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti. Nemajetková ujma vznikla totiž už samotným zásahom do jej osobnostných práv a nie je potrebné demonštrovať, či tento zásah so sebou priniesol aj ujmu, ktorá sa prejavila navonok vo vzťahu k tretím osobám, resp. či sa narušila dôstojnosť osoby v očiach iných. Podmienkou priznania relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy je vždy existencia závažnej ujmy, pričom ako už bolo uvedené vyššie, podľa názoru najvyššieho súdu za takú treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne v spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Uvedený názor akceptoval aj ústavný súd vo svojom náleze sp.zn. I. ÚS 689/2014 z 9.11.2016 (publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení ÚS SR pod poradovým číslom 32/2016) a vecne naň nadviazal.

69. Z týchto dôvodov súd správne uzavrel, že na priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nebude nevyhnutne potrebné vykonať rozsiahle dokazovanie za účelom preukázania reálnych negatívnych následkov na súkromie, česť, dôstojnosť, či dobrú povesť žalobcu.

70. Samotná skutočnosť, že nedošlo k negatívnym zmenám v pracovnom postavení či ohodnotení žalobcu a ani v jeho rodinnom živote, nemôže byť dôvodom pre nepriznanie náhrady nemajetkovej ujmy vzhľadom na preukázané závažné negatívne dôsledky výrokov žalovanej na česť, dôstojnosť a dobré meno žalobcu (reakcie moderátora, reakcie poslucháčov, reakcie čitateľov v diskusiách uverejnených k relácii a k jednotlivým článkom).

71. Výrokmi žalovanej, ktorými spája poskytovanie zdravotnej starostlivosti žalobcom s trestnou činnosťou, nepochybne objektívne došlo v značnej miere k zníženiu dôstojnosti žalobcu a jeho vážnosti v spoločnosti, pretože ide závažné obvinenia z nepreukázanej trestnej činnosti, ktoré vyvolali agresívne a nedôstojné reakcie verejnosti na osobu žalobcu, ktorý dovtedy požíval dobrú povesť a bol uznávaný nielen ako lekár, ale aj ako človek s potrebnou empatiou tak voči pacientom, ako i voči kolegom, čo nepochybne vyplynulo aj z výpovedí jeho kolegov v trestnom konaní. Vnútorné psychické prežívanie žalobcu tu nemôže byť osobitne preukázané a treba vychádzať zo záveru, že každá iná osoba na jeho mieste a za daných okolností (teda napr. aj žalovaná) by rovnako pociťovala samotné výroky žalovanej i následné reakcie verejnosti za zníženie dôstojnosti, cti a dobrého mena v značnej miere.

72. Závažnosť vznikutej ujmy na cti, vážnosti a dôstojnosti žalobcu spočíva v tom, že inkriminovaný zásah vyvolal dojem, že žalobca pacientov selektuje a lieči v závislosti od toho, či boli očkovaní proti ochoreniu Covid-19 a pacientom, ktorí očkovaní nie sú, neposkytuje potrebnú zdravotnú starostlivosť a necháva ich zomrieť, čím sa spreneveruje svojej profesijnej cti, keď svoje povolanie lekára vykonáva aj za cenu páchania trestnej činnosti (vražda, pokus o vraždu). Tieto výroky pritom odzneli v období, keď spoločnosť bola rozdelená v názoroch na očkovanie proti ochoreniu Covid-19. Žalovaná postavenie

žalobcu degradovala aj tým, že jej výroky mali širokú publicitu (nielen medzi poslucháčmi rádia Infovojna) a v spoločnosti vyvolali dojem, že žalobca sa spreneveril povolaniu lekára a nedisponuje morálnymi a charakterovými kvalitami pre výkon povolania lekára.

73. Nepravdivé prezentovanie kohokoľvek pred širokou verejnosťou ako páchatela trestnej činnosti je závažným a ťažko napravitelným zásahom do cti, dôstojnosti a dobrej povesti fyzickej osoby.

74. Vyjadrenia žalovanej na adresu žalobcu o jeho konaní, naplňajúcim znaky závažnej trestnej činnosti, viedli k dehonestácii žalobcu ako lekára, nakoľko pre takéto vyjadrenia na jeho adresu absentoval akýkoľvek základ vo faktoch. Žalobca nebol právoplatne odsúdený za akúkoľvek trestnú činnosť a pokiaľ žalovaná podala trestné oznámenie na žalobcu, trestné konanie bolo zastavené.

75. Vyjadreniami žalovanej, ktoré mali širokú publicitu, bola poškodená občianska i profesijná česť žalobcu, znížená jeho dôstojnosť a dobré meno, t.j. bez pochyby došlo k zásahu do zákonom chránených jeho osobnostných práv. Žalobca nemá inú možnosť proti tomuto neoprávnenému zásahu zo strany žalovanej efektívne sa brániť inak, než žalobou o ochranu osobnosti.

76. Aj z toho pohľadu jednoznačne došlo k zníženiu dôstojnosti a vážnosti žalobcu v spoločnosti v značnej miere a nemožno rozumne pochybovať, že by za takých istých okolností, za ktorých k uvedenému zásahu do osobnostných práv došlo, vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom na jej intenzitu, rozsah a trvanie ako závažnú by nepociťoval každý, kto by sa nachádzal na mieste a v postavení žalobcu ako postihnutej fyzickej osoby.

77. Žalovaná preto musí niesť zodpovednosť za takéto svoje konanie, ktorého sa dopustila ako lekárka, súc si teda vedomá, aké negatívne dôsledky takéto vyjadrenie môže mať v občianskom i profesijnom živote lekára a ako môže naštříbiť dôveru pacienta k lekárovi.

78. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy správne uzavrel, že žalovaná svojimi tvrdeniami navodila dojem, že žalobca bol priamo zodpovedný za smrť jej otca, že profituje v prípade indikácie na pľúcnu ventiláciu a iným negatívnym spôsobom pristupuje pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti k neočkovaným pacientom. Správne tiež poukázal na dopad týchto tvrdení žalovanej na osobu žalobcu, vychádzajúc z komentárov samotných moderátorov a širokej verejnosti, pričom reakcia bola o to intenzívnejšia, že k odvysielaniu rozhlasovej relácie došlo v období pandémie ochorenia Covid-19, ktoré bolo jednoznačne poznačené rozdelenou spoločnosťou.

79. Nedostatočne však súd posudzoval pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy, či vzhľadom na všetky okolnosti žalobca (ne)mal objektívny dôvod byť/cítiť sa poškodeným na nehmotných hodnotách jeho osobnosti, a teda ako objektívne kritérium nevyhodnotil, či vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu by sa aj každá iná osoba na mieste a v postavení žalobcu mohla cítiť dotknutá na svojich osobnostných právach (Najvyšší súd SR sp.zn. 4Cdo/180/2022).

80. Nesprávne tiež súd v prospech žalovanej zohľadnil tú skutočnosť, že išlo len o jedno jej vystúpenie pre špecifickú základňu poslucháčov (adresátov), a to vzhľadom na tú skutočnosť, že týmto svojim verejným vystúpením umožnila sprístupnenie svojich vyjadrení širokej verejnosti.

81. Nakoniec súd neurčil výšku primeranej náhrady v porovnaní so skutkovo obdobnými prípadmi, aký bol prejednávaný spor.

82. Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva zákonné kritériá pre určenie relatívnej náhrady za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ustanovené v § 13 ods. 3 OZ (závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo), rovnako ako aj iné skutočnosti ovplyvňujúce závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy v myšlienkovom procese pri stanovení primeranej výšky odškodnenia majú význam predovšetkým pri porovnaní s obvykle prisudzovanou výškou peňažných náhrad v skutkovo porovnateľných prípadoch, ktorá v sudcovskej úvahe obvykle je jediným transparentným a objektívne preskúmateľným momentom. Pre určenie výšky priznávanej relatívnej náhrady má preto význam konzistentnosť ich určenia so skutkovo porovnateľnými prípadmi. Podľa judikatúry EŠLP relatívne zadostučinenie bez zjavných a podstatných skutkových odlišností konkrétneho prípadu by sa nemalo preto zásadne odchyľovať od zadostučinenia priznaného v skutkovo porovnateľných prípadoch, čím

zároveň sa naplňa aj požiadavka jednotného posudzovania porovnateľných prípadov, vyplývajúca z ústavne chránenej rovnosti pred zákonom a právnej istoty. Otázka stanovenia formy alebo výšky primeraného zadosťučinenia je pritom predovšetkým úlohou súdu prvej inštancie, kým úlohou odvolacieho súdu je prieskum týchto úvah, pri ktorom odvolací súd v zásade posudzuje právne otázky spojené s výkladom podmienok a kritérií obsiahnutých v § 13 ods. 3 OZ; výslednou výškou odvolací súd sa zaoberá, až ak vzhľadom na aplikáciu tohto zákonného ustanovenia na konkrétny prípad táto je celkom zjavne neprimeraná. Primeranosť relutárnej náhrady platí pritom nielen z hľadiska obete, ale platí aj z hľadiska pôvodcu neoprávneného zásahu. Primeranosť náhrady teda musí byť zvažovaná aj z hľadiska príjmov (finančnej situácie) žalovanej (obdobne rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 9Co/95/2021 zo dňa 28. júna 2023). Na primeranosť relutárnej náhrady má nepochybne vplyv aj úmysel, ktorý je sledovaný zverejnením nepravdivých tvrdení a posudzovať je potrebné aj tú skutočnosť, či zasahujúci subjekt sa ospravedlnil

83. V prejednávanom spore určenie primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy pri porovnaní s obvykle prisudzovanou výškou peňažných náhrad v skutkovo porovnateľných prípadoch chýba. Súd odkázal na dve rozhodnutia okresných súdov, bez možnosti identifikácie, či išlo o skutkovo obdobné prípady, pričom tieto rozhodnutia nie sú rozhodnutiami najvyšších súdnych autorít a bez ďalšieho iba poukaz na takéto porovnanie nemožno považovať za náležitý.

84. Chýbajú aj akékoľvek úvahy súdu o primeranosti výšky z hľadiska žalovanej ako pôvodcu neoprávnených zásahov, keď súd nezisťoval finančnú situáciu – príjmy žalovanej a neprihliadol vôbec na tú skutočnosť, že žalovaná sa ani len doposiaľ neospravedlnila žalobcovi a aj v odvolacom konaní svoju zodpovednosť odmieta.

85. Záver súdu o výške primeranej náhrady v sume 3.000 € tak zostal nepreskúmateľný, tento záver je v tomto štádiu konania predčasný, a preto aj nesprávny.

86. Na výšku primeranej náhrady nemôže mať vplyv (v neprospech žalobcu), že žalovaná tieto výroky predniesla iba v jednej rozhlasovej relácii a že nebolo v jej moci ovplyvniť ich ďalšie šírenie prostredníctvom iných médií, keďže tým, že verejne predniesla uvedené výroky v rozhlasovej relácii, umožnila ich sprístupnenie širokej verejnosti.

87. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd zrušil rozsudok podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP, okrem výrokov I. a II., ktorými boli zamietnuté návrhy žalovanej na prerušenie konania a v zrušenom rozsahu vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom opätovne v zmysle vysloveného právneho názoru posúdi dôvodnosť podanej žaloby.

88. Z hľadiska hospodárnosti odvolací súd uvádza, že pokiaľ súd zamietol žalobu v časti o uloženie povinnosti žalovanej upustiť od neoprávnených zásahov do osobnostných práv žalobcu (výrok I. žaloby), jeho rozhodnutie je v tejto časti vecne správne z dôvodov, ako boli súdom uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku (odsek 40. odôvodnenia) a pokiaľ žalobca podal odvolanie aj proti tomuto výroku rozsudku (vzhľadom na skutočnosť, že podal odvolanie proti celému zamietavému výroku IV.), neuviedol žiadne odvolacie námietky spochybňujúce správnosť tohto záveru súdu.

89. O odmietnutí odvolania žalobcu proti vyhovujúcemu výroku III. rozsudku odvolací súd rozhodol podľa ust. § 386 písm. b/ CSP v spojení s ust. § 359 CSP.

90. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). Odvolací súd odmieta odvolanie, ak bolo neoprávnenou osobou (§ 386 písm. b/ CSP).

91. Vyhovujúcim výrokom III. bolo rozhodnuté v prospech žalobcu, keďže súd týmto výrokom žalobe žalobcu vyhovel, aj keď iba čiastočne, preto nejde o rozhodnutie vydané v neprospech žalobcu a žalobca tak nie je oprávnenou osobou na podanie odvolania proti tomuto vyhovujúcemu výroku.

92. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd odmietol odvolanie žalobcu proti vyhovujúcemu výroku III. ako podané neoprávnenou osobou, uvedený výrok však bol predmetom odvolacieho prieskumu na základe odvolania podaného žalovanou ako oprávnenou osobou, keďže týmto výrokom rozsudku bolo

rozhodnuté v jej neprospech. Odvolací súd teda preskúmaval vecnú (ne)správnosť rozsudku aj v tomto napadnutom výroku a rozhodol tak, ako je uvedené v petite (výroku) tohto rozsudku odvolacieho súdu.

93. O odvolaní žalovanej proti výrokom I. a II. rozsudku, ktorými súd jej návrhy na prerušenie konania zamietol, rozhodol odvolací súd podľa ust. § 386 písm. c/ CSP, keďže smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

94. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 355 ods. 2 CSP).

95. Podľa § 357 CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o

a/ zastavení konania,

b/ odmietnutí podania vo veci samej,

c/ odmietnutie žaloby na obnovu konania,

d/ návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia,

e/ zrušenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia podľa § 334 a § 335 ods. 1,

f/ návrhu na opravu chýb v písaní a počítaní a iných zrejmych nesprávnosti, okrem odôvodnenia,

g/ zamietnutie návrhu na doplnenie rozsudku,

h/ zamietnutie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie,

i/ návrhu na predbežnú vykonateľnosť rozsudku,

j/ odklad vykonateľnosti rozhodnutia,

k/ povinnosti zložiť zábezpeku vo veciach práva duševného vlastníctva,

l/ zabezpečení dôkazného prostriedku,

m/ nároku na náhradu trov konania,

n/ prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. a/ a § 164,

o/ návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia, o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia a vo veciach výkonu rozhodnutia.

96. Zákon v ustanovení § 357 CSP taxatívne vymenúva okruh uznesení súdu prvej inštancie, proti ktorým je odvolanie prípustné. Medzi týmito uzneseniami nie je uvedené uznesenie, ktorým je zamietnutý návrh na prerušenie konania. Odvolanie je prípustné iba proti uzneseniu o prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. a/ a § 164 CSP.

97. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, keďže zákon prípustnosť odvolania proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania neupravuje, znamená to, že odvolanie proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania prípustné nie je. V zmysle vyššie uvedeného boli takto správne sporové strany aj poučené o neprípustnosti odvolania proti výrokom I. a II. rozsudku.

98. Pokiaľ žalovaná podala odvolanie proti výroku rozsudku, proti ktorému odvolanie prípustné nie je, odvolací súd nemal inú možnosť, než toto odmietnuť.

99. V novom rozhodnutí opätovne súd rozhodne o trovách celého konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania.

100. Na tomto mieste odvolací súd uvádza, že súd nesprávne rozhodoval o trovách konania osobitne vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a osobitne vo vzťahu k negatívnej a reštitučnej žalobe vychádzajúc zo záveru, že ide o tri samostatné nároky.

101. Žalobca si v konaní uplatnil nároky vyplývajúce z ochrany osobnosti, ktoré majú rovnaký právny základ, nejde teda o nároky s rôznym právnym základom, ako to nesprávne poňal súd prvej inštancie a nesprávne odkázal na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/38/2023, v ktorom konaní bol uplatnený jednak nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a jednak nárok na náhradu za stratu na dôchodku, teda nároky vychádzajúce z iného právneho základu.

102. Žalobca si uplatnil v rámci nároku na ochranu osobnosti tri čiastkové nároky, keď sa domáhal uloženia povinnosti upustiť od neoprávnených zásahov, uloženia povinnosti ospravedlniť sa a uloženia povinnosti nahradiť mu nemajetkovú ujmu. Za situácie, že v dvoch z týchto čiastkových nárokov bol neúspešný a v jednom úspešný bol (pričom pri náhrade nemajetkovej ujmy je potrebné vychádzať z jeho

úspechu bez ohľadu na výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy), mal súd postupovať podľa § 255 ods. 2 CSP, a teda zistiť jeho celkový úspech v konaní.

103. Pochybenia sa súd dopustil aj v tom, že pokiaľ aj vychádzal z plného úspechu žalobcu v časti uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu z prisúdenej sumy nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 €, a to v rozpore s vyhláškou 655/2004 Z.z., ktorá v ustanovení § 10 ods. 8 určuje tarifnú hodnotu vo veciach ochrany osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy výškou 5.000 €.

104. V ďalšom konaní bude preto súd povinný pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzať z pomeru celkového úspechu žalobcu v konaní v zmysle ust. § 255 ods. 2 CSP.

105. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je

podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).